

ARPA TARIMI

Arpa tek yıllık bir uzun gün bitkisidir. Fakat değişik gün uzunluklarına da uyabilir. Arpa, tahıllar içerisinde en çok kardeşlenme olan bitkidir. Bitki boyu ortalama 35-100 cm kadardır. Çiçeği kavuz ve kapçık sarar, kavuzlu arpalarda bunlar daneye yapışıktır ve harmanda ayrılmazlar. Danenin ortalama % 10 - 13 kadarı kavuzdur. Arpa daha çok hayvan yemi olarak kullanılır. Yem olarak değeri mısırın % 95'i kadardır. Yemlik arpalarda protein oranının fazla olması istenir. Kavuzun fazla olması besleyicilik değerini düşürür.

Kullanıldığı önemli alanlardan biri de malt sanayidir. Bira üretimi için gerekli olan malt iki sıralı beyaz arpalardan elde edilmektedir.

Yurdumuzda yetiştirilen arparın çoğunu biralık arpalar oluşturmaktadır. Biralık arpalarda nişasta oranının yüksek, protein oranının düşük olması istenir. (%9-10.5)

İKLİM İSTEĞİ

Arpa, fazla soğuk ve fazla sıcak olmayan, nispi nemi yüksek olan yerlerde iyi gelişir. Sıcaklığı 0 °C nin altına düşmeyen ve 18 - 20 °C'nin üzerine çıkmayan, nispi nemi % 70 - 80 olan yerler arpa için çok uygundur.

TOPRAK İSTEĞİ

Kır, kırtaban arazilerde sulanmadan yetiştirilir. Derin, kuvvetli, hümöslü veya tınlı topraklarda daha verimli olur.

Arpa için en uygun topraklar, organik maddece zengin, milli, havalanması ve nemliliği uygun, nötr reaksiyonlu (PH'ı 5 ile 8) topraklardır

EKİM NÖBETİ

Bölgemizde buğday gibi arpa da kuru ve sulu koşullarda çeşitli kültür bitkileri ile münavebeye girmektedir.

Kuru koşullarda

Arpa-Nadas-Arpa

Arpa-Mercimek-Buğday-Mercimek

Arpa-Nadas-Buğday-Nadas

Sulu Koşullarda

Arpa-İkinci ürün-Pamuk

Arpa-İkinci ürün-Sebze

Arpa-İkinci ürün-Pamuk- Buğday- İkinci Ü.

Arpa-İkinci ürün-Mercimek-İkinci ürün

(İkinci ürün : Soya, Yerfıstığı, Mısır, Susam, Ayçiçeği vs.)

(Yem Bitkileri : Yonca, Fiğ, Korunga, vs.)

TOPRAK HAZIRLIĞI

Arpa nadas sisteminde, arpa hasadını müteakip hiçbir toprak işlemesi yapılmadan, ekim sahası kışı geçirdikten sonra, erken ilkbaharda Mart ayının ikinci yarısından itibaren toprak uygun tava geldiğinde soklu pullukla derin sürüm yapılır.

Daha sonra sonbaharda diskharrow + tırmık ve tapan çekilerek tohum yatağı hazırlanır. Arpa-Mercimek ekim nöbetinde ise; mercimek hasadından sonra toprak gölge tavındayken derin sürüm yapılır. Daha sonra sonbaharda diskharrow + tırmık ve tapan çekilerek tohum yatağı hazırlanmış olur.

Sulanan sahalarda arpa genellikle çapa bitkileri ile (pamuk, sebze, mısır, yerfıstığı, soya vb.) münavebeye girmektedir. Bu nedenle sonbaharda ön bitki hasadından sonra, bitki kalıntıları temizlenmeli veya uygun alet ekipmanla parçalanmalı, bundan sonra döner kulaklı pullukla derin sürüm yapıp, toprağa karıştırılmalıdır. Daha sonra diskharrow ve tırmık çekilerek keseklerin kırılması sağlanır. Kesekler kırıldıktan sonra orta ağırlıkta bir tapan çekilerek, tohum yatağı hazırlanır.

EKİM

Ekim mibzerle yapılmalıdır. Ekim derinliği, çimlenme için yeter nemi ve havalanmayı sağlayacak düzeyde ayarlanır. Genellikle kışıklarda ekim derinliği 4 - 6 cm, yazlık ekimlerde 3 - 4 cm olmalı ve m²' ye kışık ekimlerde 300 - 350 tane, yazlık ekimlerde 350 – 400 tane tohum düşecek şekilde hesaplanmalıdır.

Bu ise kuru koşullarda 14 - 16 kg/da, sulu koşullarda ise 12 - 14 kg/da arasında değişebilir (Tohumun 1000 dane ağırlığına göre). Ekim kardeşlenmenin yüksek olduğu taban ve sulu arazilerde daha seyrek yapılabilir

GÜBRELEME

Azotlu gübreler Arpanın yapısındaki proteinin temelini teşkil eder.Arpa gübreleme genelde buğday gibidir. Kuru koşullarda 5 - 6 kg/da N, 7 - 9 kg/da P₂O₅, sulu koşullarda ise 12 - 14 kg/da N, 10 - 12 kg/da P₂O₅, karşılığı azotlu ve fosforlu gübre uygulanmalıdır. Fosforlu gübrenin tamamı ekim esnasında mibzerle banta, azotlu gübrenin yarısı ekimde, yarısı da kardeşlenme başlangıcında toprak yüzüne serpilme suretiyle verilmelidir.

SULAMA

Arpada sulama yapılacaksa birinci su sapa kalkma ikinci su süt olumu devresinde olmak üzere iki su verilir. Tek su verilecek ise süt olum devresinde tatbik edilmelidir. Sulamada tatbik edilecek husus bitkinin gelişme devresinde, yağışların yeterli olmadığı dönemlerde arpanın toprakta ihtiyacı olan suyun, sulama suyu ile karşılanmasıdır

HASAT, HARMAN, DEPOLAMA

Arpada hasadı geciktirmek hem verimi arttırır, hem de su oranının düşmesini sağlar. İyice kurumadan hasat edilmiş arpa ürününde kavuzlar kolayca renk atar, kalite düşer. Hasat tırpan veya orakla yapılıyorsa, kırılmasını önlemek için, hasada sabahın erken saatlerinde çığli havada girilmelidir

En iyi hasat biçerdöverle yapılanıdır. Bu taktirde tam olumu fazla geciktirmemelidir.

Biçerdöverle hasatta özellikle biralık arpalarda danenin kırılmaması için, biçerdöver ayarı önem kazanmaktadır. Arpanın depolanmasında ambar olarak kullanılacak bina rutubet almayan kuru, havadar ve aydınlık bir yer olmalıdır. Depoya getirilen arpanın su oranının %12 - 14 altında olması gerekmektedir. Deponun ısısı ise +4°C civarında olmalıdır. Ambara konulacak arpa içerisinde, kızışmaya sebep olmaması için yabancı tohum bulunmamalıdır.